

อัครศิลปิน

เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2529 คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระราชสมัญญา “อัครศิลปิน” แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ด้วยทรงเป็นเลิศในศิลปะหลายสาขา ทรงได้รับการยกย่อง สดุดีในพระเกียรติคุณเป็นที่ประจักษ์ชัด บรรดาศิลปินต่างตระหนักในพระปรีชาสามารถอย่างหาที่เปรียบมิได้ จึงพร้อมใจกันเทิดทูนพระเกียรติยศให้เป็นที่ปรากฏแก่พสกนิกรและชาวโลก โดยขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ถวายพระราชสมัญญา “อัครศิลปิน”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเป็นเอกทัตตะในศิลปะสาขาต่างๆ อาทิเช่น ดุริยางคศิลป์ ทัศนศิลป์ และนฤมิตศิลป์ เป็นต้น

ด้านดุริยางคศิลป์ เป็นที่ประจักษ์กันทั่วไปทั้งในและนอกประเทศว่า ทรงดนตรีได้หลายชนิด และได้พระราชนิพนธ์เพลงไว้เป็นจำนวนมาก จนสถาบันดนตรีต่างประเทศยกย่องว่าทรงเป็นเอกในทางดนตรีพระองค์หนึ่ง นอกจากนั้นยังได้ทรงส่งเสริมเพลงไทย ได้พระราชทานเงินจำนวนหนึ่งแก่กรมศิลปากร ให้รวบรวมเพลงไทยพิมพ์ออกจำหน่ายแก่นักศึกษาและประชาชนที่สนใจ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตนราชกัญญา และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนราชสุดาฯ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เจ้าฟ้ามหาดจรัสสิรินธรรัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี) ทรงเรียนขอสามสายและซอด้วงตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์

ด้านทัศนศิลป์ ปรากฏว่าทรงชำนาญทั้งในการถ่ายรูปและการเขียนภาพสีน้ำมัน มีผลงานเป็นจำนวนมาก

นอกจากงานศิลปะแขนงต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ยังทรงพระปรีชาสามารถในการออกแบบและทรงก่อสร้างเรือใบด้วยฝีพระหัตถ์ ทั้งทรงร่วมแข่งขันในกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ 4 พุทธศักราช 2510 ปรากฏว่าทรงชนะเลิศเป็นอันดับ 1 ประเภทโอเค เรือใบที่ทรงใช้ในการแข่งขันทั้งของพระองค์และของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตนราชกัญญา ก็สำเร็จด้วยฝีพระหัตถ์จากโรงต่อเรือในสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต

คำว่า “อัครศิลปิน” แปลตามคำศัพท์ว่า ผู้มีศิลปะอันเลอเลิศหรือจะหมายเอาว่า ผู้เป็นใหญ่ในศิลปะก็ได้ เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ นอกจากจะทรงเป็นเลิศในศิลปะทั้งปวงแล้ว ยังทรงมีคุณูปการ ได้ทรงอุปถัมภ์ศิลปินทั้งหลายมาโดยตลอดอีกด้วย